

Motion

1981/82:2539

Göthe Knutson och Åke Polstam

Rätten till avdrag för mervärdeskatt i vissa fall, m. m. (prop.
1981/82:214)

Propositionen innehåller välbetänkta förslag till lagändringar i syfte att stävja missbruk av mervärdesskattesystemet dels i samband med skattskyldigs förvärv från bl. a. privatpersoner, dels i samband med export av vissa slags varor. På ett särskilt varuområde, det numismatiska, föreligger emellertid starka skäl att söka komma till rätta både med de i propositionen redovisade problemen och en viss konkurrenssnedvridning genom reglering i en annan och radikalare ordning, nämligen undantag från skatteplikt för sedlar och mynt.

Sedel och mynt anses i mervärdesskattehänseende som vara endast då det uppenbarligen är fråga om samlarobjekt. I den praktiska tillämpningen har dock därmed likställts förvärv av mynt för nedsmältning, varvid omsättningen uppenbarligen avsett själva myntmetallen. I det av mervärdesskatteutredningen relaterade fallet, då s. k. fiktiv moms utgjorde hela vinsten i en exporttransaktion, var det fråga om samlarobjekt. Här kan också nämnas att fackhandeln vid inköp av 200-kronorsmynt från riksbanken kunnat tillgodoföra sig avdrag för fiktiv ingående moms som en troligen oförutsedd följd av skattereglernas utformning.

Intill år 1974 gällde den nyss återgivna varudefinitionen också frimärken, men dessa ströks ur sammanhanget i samband med att de från sagda år undantogs från mervärdeskatt. Huvudskälet härtill var konkurrenssnedvridningen mellan den beskattade fackhandeln och de alternativa, skattefria distributionsvägar som svarade för huvuddelen av omsättningen på frimärksområdet, främst samlarnas egen, icke yrkesmässiga omsättning sig emellan genom direkta köp och byten och via auktioner. Härtill kom en viss, förtäckt yrkesmässig handel samt praktiskt okontrollerbar införsel genom såväl posten som resandeströmmen, i vilka båda fall skatt, som bort utgå, undandrogs. Den reguljära, yrkeskunniga fackhandeln hade härigenom kommit i underläge med avseende på både försäljnings- och inköpsmöjligheter.

Likartade förhållanden rådde redan då och gör det fortfarande på marknaden för sedlar och mynt, ehuru dessa inte fördes på tal i det sammanhanget. En avsevärd utjämning har visserligen skett genom införandet av avdragsrätt för s. k. fiktiv skatt, varigenom fackhandeln kan göra sig bättre gällande gentemot den icke yrkesmässiga handeln. Å andra sidan har denna rätt medfört de risker för missbruk som redovisas i propositio-

nen och ingalunda motverkat utan snarare givit ett ytterligare incitament till olaga införsel.

Det är notoriskt att frimärks- och myntsamlande företer stora likheter i nästan alla avseenden. Ofta saluförs frimärken och mynt i samma butiker, och transaktioner mellan samlare är viktiga inslag i dessa båda, f. ö. internationellt inriktade, hobbyer. Att objekten i mervärdeskattehanseende fram till 1974 behandlades lika är mer än en tillfällighet, liksom att de likabehandlas även i andra länders mervärdeskattesystem så som också mervärdeskatteutredningen redovisar (prop. s. 79).

Mot den sålunda beskrivna bakgrunden ter det sig närmast naturligt att föreslå likabehandling även i den svenska mervärdeskattelagen genom dels borttagande av särbestämmelsen om samlarobjekt, dels ändring av 8 § punkt 13 till att från skatteplikt undanta "frimärke, *sedel och mynt, frimärke* dock inte vid omsättning eller införsel i särskild för butiksförsäljning avsedd förpackning *och mynt icke när fråga uppenbarligen är om myntmetallen*."

Med sådana bestämmelser bortfaller all återbäring av skatt på hos icke skattskyldiga uppkommen värdestegring och även möjligheten att missbruka skattereglerna. Man eliminerar vidare en effekt, som mynhandeln påpekat i sitt remissyttrande, nämligen att åtskilliga guld- och silvermynt skulle bli likställda med avfall och skrot på grund av att samlarvärdena inte överstiger metallvärdena med så mycket som 75 %. Detta uppges bero på att de senaste årens prisstegringar på ädla metaller väl drivit samlarpriserna i höjden, men ingalunda i proportionell omfattning, utan så att spännvidden mellan metall- och samlarvärde relativt sett minskat. Slutligen uppnår man oinskränkt konkurrensneutralitet mellan fackhandeln och den icke yrkesmässiga och därför obeskattade handeln med sedlar och mynt.

Givetvis är det på sin plats att söka redovisa priset för en sådan reform, uttryckt som bortfall ur mervärdeskatteuppbörden. Härvid torde i stort sett kunna bortses från skatten vid införsel, vilken skatt så gott som undantagslöst torde bli avdragsgill hos importörerna. Skatteuppbörden netto är då helt hänförlig till omsättningen av samlarobjekt i fackhandeln, minus den ingående skatt, fiktiv eller ej, som företagen rättmätigt kunnat tillgodoföra sig. Statistiskt belägg på summan härav saknas, men mynhandeln egen uppskattning till ej mer än någon miljon kronor per år förefaller inte orimlig. Effekten av att den icke yrkesmässiga handeln faller helt utanför skattesystemet synes vara flerfaldigt större.

Mot varje förslag om undantag från beskattning talar den kända erfarenheten att det ena undantaget, såsom just i detta fall, lätt leder till ytterligare undantag. Det kan emellertid konstateras att den särskilda släktskapen mellan filateli och numismatik med deras speciella marknadsförhållanden saknar motsvarighet vid jämförelse mellan dem och varje annat varuområde.

Med hänvisning till det sålunda anförda hemställs
att riksdagen beslutar utvidga undantaget för frimärke i lagen
(1968:430) om mervärdeskatt till att omfatta även sedel och
mynt.

Stockholm den 7 maj 1982

GÖTHE KNUTSON (m)

ÅKE POLSTAM (c)